

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 23ης Μαρτίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις –
Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν – Άρθρο 54 – Αρχή ne bis in idem –
Άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β' – Εξαίρεση από την εφαρμογή της αρχής ne bis in idem –
Αξιόποινη πράξη κατά της ασφαλείας ή εναντίον άλλων ουσιαστικών συμφερόντων του κράτους
μέλους – Άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης –
Αρχή ne bis in idem – Άρθρο 52, παράγραφος 1 – Περιορισμοί της αρχής ne bis in idem –
Συμβατότητα εθνικής δηλώσεως περί εξαίρεσης από την αρχή ne bis in idem –
Εγκληματική οργάνωση – Εγκλήματα κατά περιουσιακών αγαθών»

Στην υπόθεση C-365/21,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το
Oberlandesgericht Bamberg (εφετείο Bamberg, Γερμανία) με απόφαση της 4ης Ιουνίου 2021, η
οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Ιουνίου 2021, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας κατά
του

MR

παρισταμένης της:

Generalstaatsanwaltschaft Bamberg,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, L. S. Rossi, Δ. Γρατσία, M. Pešič
και I. Jarukaitis, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: S. Beer, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της
6ης Ιουλίου 2022,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο MR, εκπροσωπούμενος από τους S. Buhlmann και F. Ufer, Rechtsanwälte,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

- η Generalstaatsanwaltschaft Bamberg, εκπροσωπούμενη από τον N. Goldbeck,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Möller, F. Halabi, M. Hellmann και U. Kühne,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις A. Daniel και A.-L. Desjonquères,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Augustin, τον A. Posch και τις J. Schmoll και K. Steininger,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την S. Grünheid και τον M. Wasmeier,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Οκτωβρίου 2022,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά, αφενός, το κύρος του άρθρου 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συμβάσεως εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19), η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995 (στο εξής: ΣΕΣΣ), υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), και, αφετέρου, την ερμηνεία των άρθρων 54 και 55 της ΣΕΣΣ καθώς και των άρθρων 50 και 52 του Χάρτη.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας κινηθείσας στη Γερμανία κατά του MR για συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης και διάπραξη επενδυτικής απάτης.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η ΣΕΣΣ

- 3 Η ΣΕΣΣ συνήφθη προκειμένου να διασφαλιστεί η εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 14 Ιουνίου 1985 (ΕΕ 2000, L 239, σ. 13).

- 4 Τα άρθρα 54 έως 56 της ΣΕΣΣ περιλαμβάνονται στο τιτλοφορούμενο «Εφαρμογή της αρχής ne bis in idem» κεφάλαιο 3 του τίτλου III, ο οποίος επιγράφεται «Αστυνομία και ασφάλεια». Το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ προβλέπει τα εξής:

«Όποιος καταδικάστηκε αμετάκλητα από ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να διωχθεί από ένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, υπό τον όρον όμως ότι, σε περίπτωση καταδίκης, η ποινή έχει ήδη εκτιθεί ή εκτίεται ή δεν μπορεί πλέον να εκτιθεί σύμφωνα με τους νόμους του συμβαλλομένου μέρους που επέβαλε την καταδίκη.»

- 5 Το άρθρο 55 της ΣΕΣΣ διαλαμβάνει τα εξής:

«1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, κατά το χρόνο της κυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως της παρούσας σύμβασης, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από το άρθρο 54 σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

[...]

β) όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά της ασφαλείας του κράτους ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων αυτού του συμβαλλομένου μέρους·

[...]

2. Συμβαλλόμενο μέρος που προέβη στη δήλωση εξαιρέσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) προσδιορίζει τις κατηγορίες των αξιοποιώνων πράξεων, στις οποίες μπορεί να εφαρμοσθεί αυτή η εξαίρεση.

[...]»

- 6 Το άρθρο 56 της ΣΕΣΣ ορίζει τα εξής:

«Εάν ασκήθηκε νέα ποινική δίωξη από ένα συμβαλλόμενο μέρος εναντίον προσώπου, το οποίο καταδικάστηκε αμετάκλητα για τα ίδια πραγματικά περιστατικά από ένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος, ο χρόνος στέρησης της ελευθερίας που εκτίθηκε στο έδαφος του τελευταίου τούτου συμβαλλομένου μέρους εξαιτίας αυτών των πραγματικών περιστατικών πρέπει να εκπίπτει από την κύρωση που ενδεχομένως θα επιβληθεί. Θα λαμβάνονται επίσης υπόψη, στο μέτρο που οι εθνικές νομοθεσίες το επιτρέπουν, οι οποιεσδήποτε άλλες κυρώσεις πέραν των στερητικών της ελευθερίας ποινών.»

Η απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ

- 7 Η αιτιολογική σκέψη 1 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ 2008, L 300, σ. 42), έχει ως εξής:

«Στόχος του προγράμματος της Χάγης είναι να βελτιωθεί η κοινή ικανότητα της [Ευρωπαϊκής] Ένωσης και των κρατών μελών της να καταπολεμήσουν, μεταξύ άλλων, ιδίως το διασυνοριακό οργανωμένο έγκλημα. Ο στόχος αυτός πρέπει να επιτευχθεί ειδικότερα μέσω της προσέγγισης των νομοθεσιών. Πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της [Ενωσης] για να αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι και η εξάπλωση των εγκληματικών οργανώσεων καθώς και για να δοθεί αποτελεσματική απάντηση στις προσδοκίες των πολιτών και στις ανάγκες των κρατών

μελών. Σχετικά με αυτό το θέμα στο σημείο 14 των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών της 4ης και 5ης Νοεμβρίου 2004 σημειώνεται ότι οι ευρωπαίοι πολίτες ελπίζουν ότι παράλληλα με την εξασφάλιση της τήρησης των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων, η [Ενωση] θα υιοθετήσει αποτελεσματικότερη κοινή αντιμετώπιση των διασυνοριακών προβλημάτων, όπως το οργανωμένο έγκλημα.»

- 8 Κατά το άρθρο 2 της αποφάσεως-πλαisiού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αξιόποινες πράξεις σχετικές με συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση»:

«Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε μία ή και οι δύο συμπεριφορές που έχουν σχέση με εγκληματική οργάνωση να θεωρούνται αξιόποινες πράξεις:

- α) η συμπεριφορά προσώπου, το οποίο εκ προθέσεως και εν γνώσει, είτε του σκοπού και της εν γένει δραστηριότητας της εγκληματικής οργάνωσης, είτε της πρόθεσής της να τελέσει τις εν λόγω αξιόποινες πράξεις, συμμετέχει ενεργά στις εγκληματικές δραστηριότητές της, περιλαμβανομένης της παροχής πληροφοριών ή υλικών μέσων, της στρατολόγησης νέων μελών, καθώς και κάθε μορφής χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της, ενώ γνωρίζει ότι η συμμετοχή του θα συμβάλλει στην τέλεση των εγκληματικών δραστηριοτήτων της οργάνωσης·
- β) η συμπεριφορά προσώπου η οποία συνίσταται σε συμφωνία με ένα ή περισσότερα πρόσωπα ότι θα αναπτυχθεί δραστηριότητα η οποία, αν υλοποιηθεί, θα συνίσταται στην τέλεση αξιόποινων πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 1, ακόμη και αν το εν λόγω πρόσωπο δεν συμμετέχει στην εκτέλεση της δραστηριότητας αυτής.»

- 9 Το άρθρο 3 της αποφάσεως-πλαisiού, το οποίο επιγράφεται «Κυρώσεις», προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε:

- α) η αξιόποινη πράξη την οποία αναφέρει το στοιχείο α) του άρθρου 2 να τιμωρείται με μέγιστη ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον μεταξύ δύο και πέντε ετών· ή
- β) οι αξιόποινες πράξεις τις οποίες αναφέρει το στοιχείο β) του άρθρου 2 να τιμωρούνται με την ίδια μέγιστη στερητική της ελευθερίας ποινή την οποία επισύρει και η αξιόποινη πράξη που αποτελούσε το αντικείμενο της συμφωνίας, ή με ποινή στερητική της ελευθερίας το μέγιστο ύψος της οποίας είναι τουλάχιστο μεταξύ δύο και πέντε ετών.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε το γεγονός ότι οι αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται από το άρθρο 2, όπως τις ορίζει το εν λόγω κράτος μέλος, έχουν τελεσθεί στα πλαίσια εγκληματικής οργάνωσης, να μπορεί να θεωρηθεί επιβαρυντική κατάσταση.»

Το γερμανικό δίκαιο

- 10 Κατά την κύρωση της ΣΕΣΣ, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προέβη σε δήλωση (BGBl. 1994 II, σ. 631), δυνάμει του άρθρου 55, παράγραφος 1, αυτής, διαλαμβάνουσα, μεταξύ άλλων, ότι η ίδια δεν δεσμεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ όταν, σύμφωνα με το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση στοιχειοθετούν την αξιόποινη πράξη που τυποποιείται στο άρθρο 129 του Strafgesetzbuch (ποινικού κώδικα, στο εξής: StGB).

- 11 Το άρθρο 129 του StGB, το οποίο επιγράφεται «Συγκρότηση εγκληματικών οργάνωσεων», όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, έχει ως εξής:

«(1) Όποιος συγκροτεί ή συμμετέχει ως μέλος σε οργάνωση με σκοπό ή αντικείμενο την τέλεση αξιόποινων πράξεων για τις οποίες προβλέπονται ποινές στερητικές της ελευθερίας η μέγιστη των οποίων δεν είναι κατώτερη των δύο ετών τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή έως πέντε έτη ή με χρηματική ποινή. Όποιος παρέχει υποστήριξη σε τέτοια οργάνωση ή στρατολογεί μέλη ή υποστηρικτές για αυτήν τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή έως τρία έτη ή με χρηματική ποινή.

(2) Ως οργάνωση νοείται η εγκαθιδρυμένη επί ένα χρονικό διάστημα δομημένη ομάδα από περισσότερα από δύο πρόσωπα που επιδιώκει την εξυπηρέτηση ενός προεξέχοντος κοινού σκοπού, ανεξαρτήτως του αν τα μέλη της έχουν καθορισμένους ρόλους, αν εμφανίζει συνέχεια στη σύνθεσή της και αν έχει δομή ανεξάρτητη και πολυσύνθετη.

[...]

(5) Σε ιδιαίτερα σοβαρές περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της υποπαραγράφου 1 επιβάλλεται ποινή φυλακίσεως από 6 μήνες έως και 5 έτη. Κατά κανόνα, ιδιαίτερα σοβαρή περίπτωση θεωρείται ότι συντρέχει όταν ο δράστης είναι ηγετικό στέλεχος ή πρόσωπο το οποίο δρα στο παρασκήνιο της οργάνωσης.»

- 12 Το άρθρο 129b του StGB, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εγκληματικές και τρομοκρατικές οργανώσεις στην αλλοδαπή· Κατάσχεση», ορίζει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«Τα άρθρα 129 και 129a εφαρμόζονται επίσης στις οργανώσεις που είναι εγκατεστημένες στην αλλοδαπή. Εάν η αξιόποινη πράξη αφορά οργάνωση που βρίσκεται εκτός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τούτο ισχύει μόνον εφόσον διαπράττεται στο πλαίσιο δραστηριότητας που ασκείται εντός του εδαφικού πεδίου εφαρμογής του παρόντος νόμου ή εφόσον ο δράστης ή το θύμα είναι Γερμανός ή βρίσκεται στην ημεδαπή. Στις περιπτώσεις της δεύτερης περιόδου, η αξιόποινη πράξη διώκεται μόνον κατόπιν αδείας του Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz [(Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, Γερμανία)]. Η άδεια μπορεί να χορηγηθεί για την προκειμένη περίπτωση ή, γενικότερα, και για τη δίωξη μελλοντικών αξιοποίνων πράξεων οι οποίες σχετίζονται με συγκεκριμένη οργάνωση. Προκειμένου να αποφανθεί επί της χορηγήσεως της αδείας, το υπουργείο εξετάζει αν οι βλέψεις της οργάνωσης στρέφονται κατά των θεμελιωδών αξιών μιας δημοσίας τάξεως που σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ή κατά της ειρηνικής συνύπαρξης των λαών και αν, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των περιστάσεων, φαίνεται να είναι επιλήψιμες.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Ο MR, Ισραηλινός υπήκοος, έχων την τελευταία διαμονή του στην Αυστρία, καταδικάστηκε αμετάκλητα, την 1η Σεπτεμβρίου 2020, από το Landesgericht Wien (πλημμελειοδικείο Βιέννης, Αυστρία) σε στερητική της ελευθερίας ποινή τεσσάρων ετών για τις αξιόποινες πράξεις της διακεκριμένης απάτης κατ' επάγγελμα και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

- 14 Ο MR εξέτισε μέρος της ποινής που του είχε επιβληθεί με την ως άνω απόφαση και, ακολούθως, για το υπόλοιπο της ποινής τού χορηγήθηκε υπό όρο απόλυση από τις 29 Ιανουαρίου 2021. Εντούτοις, με απόφαση της ίδιας ημέρας, ο MR τέθηκε υπό κράτηση στην Αυστρία για τον σκοπό της παράδοσής του, κατ' εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως εκδοθέντος, στις 11 Δεκεμβρίου 2020, από το Amtsgericht Bamberg (πταισματοδικείο Bamberg, Γερμανία), για συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης και διάπραξη επενδυτικής απάτης. Μετά τη λήξη της εν λόγω περιόδου κρατήσεως, στις 18 Μαΐου 2021, ο MR τέθηκε υπό διοικητική κράτηση ενόψει της απομάκρυνσής του στο Ισραήλ, όπου και φέρεται να βρισκόταν κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 15 Βάσει του εν λόγω ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που εκδόθηκε εις βάρος του, προσάπτεται στον MR ότι, ενεργώντας από κοινού με άλλους συγκατηγορούμενους, έθεσε σε εφαρμογή ένα σύστημα δόλιας επενδυτικής απάτης, στο πλαίσιο του οποίου προτείνονταν, μέσω διαδικτύου, κερδοφόρες επενδύσεις σε επενδυτές ευρισκόμενους σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, μεταξύ των οποίων η Γερμανία και η Αυστρία. Στην πραγματικότητα, τα καταβληθέντα ποσά διοχετεύονταν παρανόμως, μεταξύ άλλων, στον MR, ο οποίος δρούσε ως ένα εκ των ηγετικών στελεχών της επίμαχης εγκληματικής οργάνωσης.
- 16 Με διάταξη της 8ης Μαρτίου 2021, το Landgericht Bamberg (πλημμελειοδικείο Bamberg, Γερμανία) απέρριψε την προσφυγή που είχε ασκήσει ο MR κατά του εν λόγω ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, καθώς και κατά του εθνικού εντάλματος συλλήψεως στο οποίο βασίστηκε, με την αιτιολογία ότι, καθόσον ο MR καταδικάστηκε από το Landesgericht Wien (πλημμελειοδικείο Βιέννης) για απάτη τελεσθείσα εις βάρος παθόντων κατοίκων Αυστρίας, ενώ κατά τον χρόνο εκείνο διωκόταν ενώπιον του Landgericht Bamberg (πλημμελειοδικείου Bamberg) για απάτη τελεσθείσα εις βάρος παθόντων κατοίκων Γερμανίας, τα σχετικά με τις δύο διαδικασίες πραγματικά περιστατικά ήσαν διαφορετικά, με αποτέλεσμα να μην τυγχάνει εφαρμογής η προβλεπόμενη στο άρθρο 54 της ΣΕΣΣ αρχή ne bis in idem.
- 17 Επικουρικώς, το Landgericht Bamberg (πλημμελειοδικείο Bamberg) παρέπεμψε στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, διευκρινίζοντας ότι, εν προκειμένω, ο MR διωκόταν για αξιόποινη πράξη τυποποιούμενη στο άρθρο 129 του StGB, διάταξη η οποία καλύπτεται από τη δήλωση στην οποία προέβη η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά τον χρόνο κυρώσεως της ΣΕΣΣ.
- 18 Ο MR προσέφυγε ενώπιον του Oberlandesgericht Bamberg (εφετείου Bamberg, Γερμανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, κατά της προμνησθείσας διατάξεως, ζητώντας την επανεξέτασή της.
- 19 Λαμβανομένων υπόψη των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες ως προς το αν τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία καταδικάστηκε ο MR στην Αυστρία είναι τα ίδια με εκείνα για τα οποία διώκεται στη Γερμανία.
- 20 Πάντως, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ δεν είναι κατ' ανάγκην λυσιτελές για την επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Συγκεκριμένα, ο MR διώκεται για συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης. Πλην όμως, στη δήλωση στην οποία προέβη η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δυνάμει του άρθρου 55, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμβάσεως, το αδίκημα αυτό, το οποίο τυποποιείται στο άρθρο 129 του StGB, περιλαμβάνεται μεταξύ εκείνων για τα οποία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συμβάσεως αυτής, ένα κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από τις

διατάξεις του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά της ασφαλείας του ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του.

- 21 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι οι αξιόποινες πράξεις περί των οποίων γίνεται λόγος στο εν λόγω άρθρο 129 του StGB είναι, κατ' αρχήν, αξιόποινες πράξεις που στρέφονται κατά ουσιαστικών συμφερόντων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Μόνη η ύπαρξη εγκληματικών οργανώσεων συνιστά δυνητικό κίνδυνο για τη δημόσια ειρήνη, η ένταση του οποίου διαφέρει από εκείνη που απορρέει από μεμονωμένα αδικήματα λόγω της σοβαρής απειλής που συνεπάγεται το οργανωμένο έγκλημα για την κοινωνία. Συνακόλουθα, προκειμένου να εκτιμηθεί αν μια εγκληματική οργάνωση θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η εγκληματική οργάνωση διαπράττει αποκλειστικά αδικήματα κατά περιουσιακών αγαθών, χωρίς, εξάλλου, να επιδιώκει πολιτικούς, ιδεολογικούς, θρησκευτικούς ή κοσμοθεωρητικούς σκοπούς ή να αποβλέπει στην άσκηση επιρροής με αθέμιτα μέσα στην πολιτική, την ενημέρωση, τη δημόσια διοίκηση, τη δικαιοσύνη ή την οικονομία.
- 22 Τούτου δοθέντος, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το ζήτημα της συμβατότητας της δηλώσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας με το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ τίθεται μόνον εφόσον διαπιστωθεί, προηγουμένως, ότι αυτή καθεαυτήν η ευχέρεια την οποία προβλέπει η τελευταία αυτή διάταξη είναι συμβατή με το άρθρο 50 του Χάρτη.
- 23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberlandesgericht Bamberg (εφετείο Bamberg) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Συνάδει με το άρθρο 50 του [Χάρτη] και παραμένει εφαρμοστέο το άρθρο 55 της [ΣΕΣΣ], καθόσον επιτρέπει εξαίρεση από την απαγόρευση της σώρευσης διώξεων, δυνάμει της οποίας ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, κατά τον χρόνο της κύρωσης, αποδοχής ή εγκρίσεως της ΣΕΣΣ, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, στην περίπτωση που τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά της ασφαλείας του κράτους ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων αυτού του συμβαλλομένου μέλους;
- 2) Σε περίπτωση που η απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα είναι καταφατική:
- Αντιβαίνει στα άρθρα 54 και 55 ΣΕΣΣ καθώς και στα άρθρα 50 και 52 του Χάρτη ο τρόπος με τον οποίο τα γερμανικά δικαστήρια ερμηνεύουν τη δήλωση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ως προς το άρθρο 129 του [StGB] κατά τον χρόνο κύρωσης της ΣΕΣΣ [...], βάσει του οποίου στην εν λόγω δήλωση εμπίπτουν ακόμη και εγκληματικές οργανώσεις οι οποίες –όπως και αυτή της υπό κρίση υπόθεσης– αναπτύσσουν εγκληματική δραστηριότητα που στρέφεται αποκλειστικά κατά της περιουσίας και δεν επιδιώκουν περαιτέρω σκοπούς πολιτικούς, ιδεολογικούς, θρησκευτικούς ή κοσμοθεωρητικούς, ούτε αποβλέπουν στην απόκτηση επιρροής με αθέμιτα μέσα στην πολιτική, την ενημέρωση, τη δημόσια διοίκηση, τη δικαιοσύνη ή την οικονομία;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 24 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε να εκδικασθεί η υπό κρίση υπόθεση με την επείγουσα προδικαστική διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Επικουρικώς, το αιτούν δικαστήριο ζήτησε να εκδικασθεί η υπό κρίση υπόθεση με την ταχεία διαδικασία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 25 Όσον αφορά, πρώτον, το αίτημα εφαρμογής της επείγουσας προδικαστικής διαδικασίας, με απόφαση της 7ης Ιουλίου 2021, το πέμπτο τμήμα αποφάσισε, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, ότι δεν συνέτρεχε λόγος να γίνει δεκτό το αίτημα αυτό, δεδομένου ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του επείγοντος χαρακτήρα που προβλέπονται από το άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 26 Όσον αφορά, δεύτερον, το αίτημα εφαρμογής της ταχείας διαδικασίας, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφάσισε, στις 9 Ιουλίου 2021, αφού άκουσε τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, να μην κάνει δεκτό το αίτημα αυτό.
- 27 Συγκεκριμένα, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος δικαστηρίου ή, σε εξαιρετική περίπτωση, αυτεπαγγέλτως, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί να αποφασίσει, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, την υπαγωγή της προδικαστικής παραπομπής σε ταχεία διαδικασία όταν η φύση της υποθέσεως απαιτεί να αποφανθεί το Δικαστήριο το συντομότερο δυνατόν.
- 28 Όμως, αφενός, η ανασφάλεια δικαίου που βιώνει ένα καταζητούμενο πρόσωπο, όπως ο κατηγορούμενος στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν συνιστά εξαιρετική περίπτωση ικανή να δικαιολογήσει την υπαγωγή της υποθέσεως σε ταχεία διαδικασία (διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 23ης Δεκεμβρίου 2015, Vilkas, C-640/15, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2015:862, σκέψη 10 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 29 Αφετέρου, το μεν γεγονός ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν αρκεί αφ' εαυτού για να δικαιολογήσει την υπαγωγή της υποθέσεως στην ταχεία διαδικασία, το δε γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν ευρίσκεται πλέον υπό κράτηση συνιστά λόγο για να μη γίνει δεκτό το αίτημα υπαγωγής της υποθέσεως στην ταχεία διαδικασία (πρβλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2018, Minister for Justice and Equality, C-508/18 και C-509/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:766, σκέψεις 11 έως 13 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 30 Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, μολονότι το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς την εξαίρεση από την προβλεπόμενη στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ αρχή ne bis in idem, διατηρεί επίσης αμφιβολίες ως προς το ζήτημα αν οι διώξεις κατά του προσφεύγοντος της κύριας δίκης εμπίπτουν στην αρχή αυτή.

- 31 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η εν λόγω αρχή συνιστά θεμελιώδη αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία κατοχυρώνεται πλέον στο άρθρο 50 του Χάρτη [απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Εκδοση και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 64 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 32 Επιπλέον, η αρχή ne bis in idem, η οποία κατοχυρώνεται και στο άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, απορρέει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών. Επομένως, το εν λόγω άρθρο πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη, του οποίου διασφαλίζει το ουσιώδες περιεχόμενο [απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Εκδοση και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 65 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 33 Το άρθρο 50 του Χάρτη ορίζει ότι «[κ]ανείς δεν διώκεται ούτε τιμωρείται ποινικά για αδίκημα για το οποίο έχει ήδη αθωωθεί ή καταδικασθεί εντός της Ένωσης με οριστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σύμφωνα με το νόμο». Ωσαύτως, η εφαρμογή της αρχής ne bis in idem εξαρτάται από μια διττή προϋπόθεση, ήτοι, αφενός, ότι υπάρχει προγενέστερη αμετάκλητη απόφαση (προϋπόθεση «bis») και, αφετέρου, ότι η προγενέστερη απόφαση και οι μεταγενέστερες διώξεις ή αποφάσεις αφορούν τα ίδια πραγματικά περιστατικά (προϋπόθεση «idem») (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, bprost, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 28).
- 34 Όσον αφορά, ειδικότερα, την προϋπόθεση «idem», από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 50 του Χάρτη προκύπτει ότι η διάταξη αυτή απαγορεύει την άσκηση ποινικής δίωξης ή την επιβολή ποινικής κύρωσης εις βάρος του ίδιου προσώπου περισσότερες από μία φορές για την ίδια παράβαση (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, bprost, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 31).
- 35 Συναφώς, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο καθώς και των σκέψεων που εξέθεσαν οι ενδιαφερόμενοι τόσο με τις γραπτές παρατηρήσεις τους όσο και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το κρίσιμο κριτήριο για να εκτιμηθεί η ύπαρξη μίας και της αυτής παραβάσεως, κατά την έννοια του άρθρου 50 του Χάρτη, είναι αυτό της ταυτότητας των πραγματικών περιστατικών, υπό την έννοια της ύπαρξης ενός συνόλου συγκεκριμένων περιστάσεων οι οποίες συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους και οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την απαλλαγή ή την αμετάκλητη καταδίκη του προσώπου το οποίο αφορούν. Επομένως, το προαναφερθέν άρθρο απαγορεύει την επιβολή, βάσει των ίδιων πραγματικών περιστατικών, πλειόνων κυρώσεων ποινικού χαρακτήρα κατά το πέρας των διαφόρων διαδικασιών οι οποίες κινούνται για τον σκοπό αυτόν [απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Εκδοση και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 128 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 36 Περαιτέρω, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι ο νομικός χαρακτηρισμός, στο εθνικό δίκαιο, των πραγματικών περιστατικών και το προστατευόμενο έννομο συμφέρον είναι άνευ σημασίας για τη διαπίστωση περί υπάρξεως μίας και της αυτής παραβάσεως, στον βαθμό που το περιεχόμενο της προστασίας που παρέχει το άρθρο 50 του Χάρτη δεν μπορεί να ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, bprost, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 37 Συναφώς, διευκρινίζεται ότι η προϋπόθεση «idem» απαιτεί να ταυτίζονται τα πραγματικά περιστατικά. Κατά συνέπεια, η αρχή ne bis in idem δεν έχει εφαρμογή όταν τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά δεν είναι τα ίδια, αλλά απλώς παρόμοια [πρβλ. απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Εκδοση και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 129 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

- 38 Όπως έχει διευκρινίσει το Δικαστήριο, η ταυτότητα των πραγματικών περιστατικών νοείται ως ένα σύνολο συγκεκριμένων περιστάσεων που απορρέουν από γεγονότα τα οποία είναι, κατ' ουσίαν, τα ίδια, δεδομένου ότι αφορούν τον ίδιο παραβάτη και συνδέονται μεταξύ τους άρρηκτα στον χρόνο και στον χώρο [απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Εκδοση και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 130 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 39 Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να αποφανθεί επί των πραγματικών περιστατικών, και όχι στο Δικαστήριο, να κρίνει αν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία αποτέλεσαν το αντικείμενο των επίμαχων στην υπόθεση της κύριας δίκης διώξεων ταυτίζονται με εκείνα επί των οποίων έχουν αποφανθεί αμετάκλητα τα αυστριακά δικαστήρια. Πάντως, το Δικαστήριο μπορεί να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της εμβέλειας της εν λόγω αποφάσεως [απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Εκδοση και αρχή ne bis in idem), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, σκέψη 133 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 40 Από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης συγκρότησε και συμμετείχε ως μέλος σε εγκληματική οργάνωση διασυνοριακού χαρακτήρα, η οποία δρούσε βάσει ενός περίπλοκου *modus operandi* και της οποίας η εγκληματική δράση προκάλεσε οικονομικές ζημιές σε χιλιάδες θύματα, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται θιγόντες που κατοικούν, μεταξύ άλλων, στη Γερμανία και στην Αυστρία.
- 41 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που παρασχέθηκαν στο Δικαστήριο, ο προσφεύγων της κύριας δίκης καταδικάστηκε αμετάκλητα στην Αυστρία για τις αξιόποινες πράξεις της «διακεκριμένης απάτης κατ' επάγγελμα και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες».
- 42 Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, όπως προκύπτει από την απόφαση-πλαίσιο 2008/841, η οποία εκδόθηκε για τον σκοπό αυτό. Συγκεκριμένα, η αιτιολογική της σκέψη 1 αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης για να αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι και η εξάπλωση των εγκληματικών οργανώσεων καθώς και για να δοθεί αποτελεσματική απάντηση στις προσδοκίες των πολιτών και στις ανάγκες των κρατών μελών. Συνακόλουθα, τα άρθρα 2 και 3 της αποφάσεως-πλαισίου επιβάλλουν στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, αφενός, ορισμένες συμπεριφορές που έχουν σχέση με εγκληματική οργάνωση να θεωρούνται ως αξιόποινες πράξεις και, αφετέρου, μεταξύ άλλων, οι εν λόγω αξιόποινες πράξεις να τιμωρούνται με μέγιστη ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον μεταξύ δύο και πέντε ετών.
- 43 Υπό τις συνθήκες αυτές, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η εκκρεμής ενώπιόν του ένδικη διαφορά εμπίπτει στην εφαρμογή της αρχής *ne bis in idem*, θα εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, ειδικότερα, κατά πόσον η καταδικαστική απόφαση που είχε ήδη εκδοθεί από το Landesgericht Wien (πλημμελειοδικείο Βιέννης) εις βάρος του προσφεύγοντος της κύριας δίκης στηρίχθηκε στα ίδια πραγματικά περιστατικά με εκείνα που του προσάπτονται βάσει του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως που εκδόθηκε εις βάρος του από το Amtsgericht Bamberg (πταισματοδικείο Bamberg) ή, αντιθέτως, όπως προβλήθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, στηρίχθηκε μόνο στα πραγματικά περιστατικά που σχετίζονται με την τελεσθείσα εις βάρος θιγόντων κατοίκων Αυστρίας, και όχι εις βάρος θιγόντων κατοίκων Γερμανίας, απάτη. Στη δεύτερη περίπτωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η προγενέστερη αμετάκλητη αυστριακή απόφαση που αφορούσε τον προσφεύγοντα της κύριας δίκης είχε λάβει

υπόψη τα ίδια πραγματικά περιστατικά με εκείνα που ελήφθησαν υπόψη για την κίνηση των ποινικών διώξεων εις βάρος του στη Γερμανία. Το πολύ θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η εν λόγω προγενέστερη απόφαση είχε λάβει υπόψη παρόμοια πραγματικά περιστατικά όπερ, ωστόσο, δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση «idem», όπως προκύπτει από τη μνημονευθείσα στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως νομολογία.

- 44 Η απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί υπό το πρίσμα των ως άνω προκαταρκτικών παρατηρήσεων.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 45 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, καθόσον επιτρέπει σε κράτος μέλος να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά της ασφαλείας ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του εν λόγω κράτους μέλους, είναι έγκυρο υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη.
- 46 Όπως υπομνήσθηκε στις σκέψεις 31 και 32 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 54 της ΣΕΣΣ, η οποία ενσωματώθηκε στο δίκαιο της Ένωσης με το Πρωτόκολλο για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτήθηκε στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (ΕΕ 1997, C 340, σ. 93), κατοχυρώνει, όπως και το άρθρο 50 του Χάρτη, την αρχή ne bis in idem.
- 47 Επομένως, η προβλεπόμενη στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ δυνατότητα κράτους μέλους να δηλώσει ότι εξαιρείται από την αρχή αυτή όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά της ασφαλείας ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του κράτους μέλους αυτού συνιστά περιορισμό του θεμελιώδους δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη.
- 48 Εντούτοις, ένας τέτοιος περιορισμός μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη (απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 49 Κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του Χάρτη, κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που αναγνωρίζονται σε αυτόν πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο και να τηρεί το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Κατά τη δεύτερη περίοδο της ίδιας παραγράφου, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται ως προς τα συγκεκριμένα δικαιώματα και ελευθερίες μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων.
- 50 Εν προκειμένω, πρώτον, ο περιορισμός της αρχής ne bis in idem πρέπει να θεωρηθεί ως προβλεπόμενος από τον νόμο, δεδομένου ότι απορρέει από το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 27ης Μαΐου 2014, Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, σκέψη 57).

- 51 Μολονότι η απαίτηση κατά την οποία κάθε περιορισμός στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο συνεπάγεται ότι η νομική βάση που επιτρέπει την επέμβαση στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προσδιορίζει η ίδια την έκταση του περιορισμού της άσκησης του οικείου δικαιώματος, εντούτοις η απαίτηση αυτή συγχέεται σε μεγάλο βαθμό με τις απαιτήσεις περί σαφήνειας και ακρίβειας που απορρέουν από την αρχή της αναλογικότητας, και πρέπει να εξετάζεται υπό το πρίσμα αυτό (πρβλ. απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, BV, C-570/20, EU:C:2022:348, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 52 Δεύτερον, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τυχόν περιορισμός της αρχής *ne bis in idem* τηρεί το βασικό περιεχόμενο του άρθρου 50 του Χάρτη όταν ο περιορισμός αυτός συνίσταται αποκλειστικά στο να επιτρέπεται η κίνηση ποινικής δίωξης και η επιβολή κύρωσης, εκ νέου, για τα ίδια πραγματικά περιστατικά αλλά προς επιδίωξη διαφορετικού σκοπού (πρβλ. απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, *brost*, C-117/20, EU:C:2022:202, σκέψη 43).
- 53 Συναφώς, κατά το γράμμα του άρθρου 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, η εξαίρεση την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή ισχύει μόνον όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά της ασφαλείας ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του κράτους μέλους που προτίθεται να κάνει χρήση της εξαίρεσεως αυτής.
- 54 Χωρίς να είναι αναγκαίο, εν προκειμένω, να προσδιοριστεί κατά τρόπο εξαντλητικό το περιεχόμενο της έννοιας της «ασφαλείας του κράτους», κατά την εν λόγω διάταξη, η έννοια αυτή πρέπει, εν πάση περιπτώσει, όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 60 των προτάσεών του, να συσχετισθεί με την έννοια της «εθνικής ασφάλειας», η οποία μνημονεύεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 4, παράγραφος 2, ΣΕΕ.
- 55 Όσον αφορά την τελευταία ως άνω έννοια, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ο σκοπός της διαφύλαξης της εθνικής ασφάλειας ανταποκρίνεται στο πρωταρχικό συμφέρον της προστασίας των βασικών λειτουργιών του κράτους και των θεμελιωδών συμφερόντων της κοινωνίας διά της πρόληψης και της καταστολής δραστηριοτήτων ικανών να αποσταθεροποιήσουν σοβαρά τις θεμελιώδεις συνταγματικές, πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές δομές μιας χώρας και, ειδικότερα, να απειλήσουν άμεσα την κοινωνία, τον πληθυσμό ή το ίδιο το κράτος (πρβλ. αποφάσεις της 6ης Οκτωβρίου 2020, *La Quadrature du Net* κ.λπ., C-511/18, C-512/18 και C-520/18, EU:C:2020:791, σκέψη 135, και της 20ής Σεπτεμβρίου 2022, *SpaceNet* και *Telekom Deutschland*, C-793/19 και C-794/19, EU:C:2022:702, σκέψη 92 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 56 Επομένως, πέραν της ιδιαίτερης βαρύτητάς τους, οι αξιόποινες πράξεις σε σχέση με τις οποίες το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ επιτρέπει την εξαίρεση από την αρχή *ne bis in idem*, στο μέτρο που θίγουν την ασφάλεια του οικείου κράτους μέλους, πρέπει να επηρεάζουν το ίδιο το κράτος μέλος. Το ίδιο ισχύει και για τις αξιόποινες πράξεις εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του κράτους μέλους, περί των οποίων γίνεται λόγος στη διάταξη αυτή. Πράγματι, αφ' ης στιγμής τα άλλα αυτά συμφέροντα πρέπει να είναι ουσιαστικά για το κράτος μέλος κατά τον ίδιο τρόπο όπως είναι η ασφάλειά του, πρέπει να έχουν ανάλογη σημασία με αυτήν και, ως εκ τούτου, να είναι εξίσου συμφυή με το εν λόγω κράτος μέλος.
- 57 Κατά συνέπεια, το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, καθόσον προβλέπει τη δυνατότητα κράτους μέλους να δηλώσει ότι εξαιρείται από την εν λόγω αρχή μόνο για αξιόποινες πράξεις κατά της ασφαλείας ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του κράτους μέλους αυτού, τηρεί το βασικό περιεχόμενο της ίδιας αυτής αρχής, στο μέτρο που

επιτρέπει στο εν λόγω κράτος μέλος να κολάζει αξιόποινες πράξεις που το θίγουν αυτό καθαυτό και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να επιδιώκει σκοπούς που είναι κατ' ανάγκην διαφορετικοί από εκείνους για τους οποίους ο κατηγορούμενος έχει ήδη καταδικαστεί σε άλλο κράτος μέλος.

- 58 Τρίτον, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της καταστολής των προσβολών στην ασφάλεια ή σε άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους, ο περιορισμός της αρχής *ne bis in idem* τον οποίο προβλέπει το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ ανταποκρίνεται σε σκοπό γενικού συμφέροντος.
- 59 Τέταρτον, όσον αφορά την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, η αρχή αυτή επιτάσσει οι περιορισμοί που μπορούν να επιβληθούν, μεταξύ άλλων, με πράξεις του δικαίου της Ένωσης σε δικαιώματα και ελευθερίες που κατοχυρώνονται στον Χάρτη να μην υπερβαίνουν τα όρια αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών σκοπών ή τα όρια της ανάγκης προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων, εξυπακουμένου ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων κατάλληλων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές. Επιπλέον, σκοπός γενικού συμφέροντος δεν μπορεί να επιδιωχθεί χωρίς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι πρέπει να συμβιβάζεται με τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία αφορά το μέτρο, μέσω ισόρροπης σταθμίσεως μεταξύ, αφενός, του σκοπού γενικού συμφέροντος και, αφετέρου, των οικείων δικαιωμάτων, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι προκαλούμενες από το μέτρο δυσχέρειες δεν είναι υπέρμετρες σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Επομένως, κατά την εκτίμηση της δυνατότητας δικαιολογήσεως ενός περιορισμού της αρχής *ne bis in idem* που κατοχυρώνεται στο άρθρο 50 του Χάρτη πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα της επεμβάσεως την οποία συνεπάγεται ένας τέτοιος περιορισμός και να ελέγχεται αν η σημασία του σκοπού γενικού συμφέροντος ο οποίος επιδιώκεται με τον περιορισμό τελεί σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα αυτή (πρβλ. απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2022, *Orde van Vlaamse Balies* κ.λπ., C-694/20, EU:C:2022:963, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 60 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η ευχέρεια την οποία προβλέπει το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ είναι κατάλληλη για την επίτευξη του σκοπού γενικού συμφέροντος που συνίσταται στην καταστολή, εκ μέρους κράτους μέλους, των προσβολών στην ασφάλειά του ή σε άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντά του.
- 61 Εξάλλου, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως και της ιδιαίτερης σοβαρότητας τέτοιου είδους προσβολών, η σημασία του εν λόγω σκοπού γενικού συμφέροντος υπερβαίνει τη σημασία της καταπολέμησης της εγκληματικότητας εν γένει, έστω και σοβαρής. Επομένως, υπό την επιφύλαξη της τήρησης των λοιπών απαιτήσεων του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, ένας τέτοιος σκοπός μπορεί να δικαιολογήσει μέτρα που συνεπάγονται επεμβάσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα για τον σκοπό της δίωξης και της επιβολής κύρωσης έναντι των ποινικών αδικημάτων εν γένει, οι οποίες άλλως δεν θα επιτρέπονταν (πρβλ. αποφάσεις της 6ης Οκτωβρίου 2020, *La Quadrature du Net* κ.λπ., C-511/18, C-512/18 και C-520/18, EU:C:2020:791, σκέψη 136, και της 5ης Απριλίου 2022, *Commissioner of An Garda Síochána* κ.λπ., C-140/20, EU:C:2022:258, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 62 Τούτο ισχύει, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση μέτρου που συνίσταται στη δυνατότητα κράτους μέλους να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από την αρχή *ne bis in idem* προκειμένου να διώκει και να επιβάλλει ποινές για πραγματικά περιστατικά τα οποία, καίτοι έχουν ήδη ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της εκδόσεως αλλοδαπής δικαστικής αποφάσεως, συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά της

ασφαλείας του ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του. Συναφώς, επισημαίνεται επίσης ότι, λόγω του ειδικού σκοπού του, το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ επιτρέπει μόνον εξαιρέσεις που περιορίζονται ουσιαστικά τους στην αρχή αυτή.

- 63 Επιπλέον, όσον αφορά τον απολύτως αναγκαίο χαρακτήρα της εξαιρέσεως από την εν λόγω αρχή που προβλέπει η διάταξη αυτή, παρατηρείται, κατ' αρχάς, ότι το άρθρο 55, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ επιβάλλει στο κράτος μέλος που προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', δήλωση εξαιρέσεως να προσδιορίζει τις κατηγορίες των αξιοποιώνων πράξεων στις οποίες μπορεί να εφαρμοσθεί αυτή η εξαίρεση. Επομένως, απαιτείται από τα κράτη μέλη που επιθυμούν να κάνουν χρήση της εν λόγω εξαιρέσεως να θεσπίζουν σαφείς και ακριβείς κανόνες που να παρέχουν στον πολίτη τη δυνατότητα να προβλέψει ποιες πράξεις και ποιες παραλείψεις δύναται να αποτελέσουν το αντικείμενο νέων διώξεων, ακόμη και αν οι εν λόγω πράξεις και παραλείψεις έχουν ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της εκδόσεως αλλοδαπής δικαστικής αποφάσεως (πρβλ. απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, *Garlsson Real Estate* κ.λπ., C-537/16, EU:C:2018:193, σκέψη 51).
- 64 Εν συνεχεία, το άρθρο 56 της ΣΕΣΣ προβλέπει ότι, εάν κινηθεί νέα ποινική δίωξη από ένα κράτος μέλος εναντίον προσώπου το οποίο καταδικάσθηκε αμετάκλητα για τα ίδια πραγματικά περιστατικά από ένα άλλο κράτος μέλος, αφενός, ο χρόνος στερήσεως της ελευθερίας που εκτίθηκε στο έδαφος του τελευταίου εξαιτίας αυτών των πραγματικών περιστατικών πρέπει να εκπίπτει από την κύρωση που ενδεχομένως θα επιβληθεί και, αφετέρου, πρέπει να ληφθούν υπόψη, στο μέτρο που οι εθνικές νομοθεσίες το επιτρέπουν, οι οποιοσδήποτε άλλες κυρώσεις πέραν των στερητικών της ελευθερίας ποινών.
- 65 Ωσαύτως, η προβλεπόμενη στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ δυνατότητα κράτους μέλους να εξαιρεθεί από την αρχή *ne bis in idem* συνοδεύεται από κανόνες που είναι ικανοί να διασφαλίσουν ότι τα βάρη που απορρέουν από αυτήν, έναντι των ενδιαφερομένων, περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού που εκτίθεται στη σκέψη 58 της παρούσας αποφάσεως (πρβλ. απόφαση της 20ής Μαρτίου 2018, *Garlsson Real Estate* κ.λπ., C-537/16, EU:C:2018:193, σκέψη 54).
- 66 Επομένως, μια τέτοια ευχέρεια δεν υπερβαίνει τα όρια του πρόσφορου και αναγκαίου μέτρου που επιτρέπει σε κράτος μέλος να καταστείλει τις προσβολές στην ασφάλεια ή σε άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντά του.
- 67 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, από την εξέταση του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος του άρθρου 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

- 68 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 50 και το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στο να ερμηνεύουν τα δικαστήρια κράτους μέλους τη δήλωση στην οποία προέβη το κράτος μέλος αυτό βάσει του άρθρου 55, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ κατά τρόπον ώστε το εν λόγω κράτος μέλος να μη δεσμεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ όσον αφορά το αδίκημα της συγκρότησης εγκληματικής οργάνωσης, στην περίπτωση που η εγκληματική οργάνωση στην οποία συμμετείχε ο κατηγορούμενος διέπραξε αποκλειστικά εγκλήματα κατά περιουσιακών αγαθών.

- 69 Στο μέτρο που, με δήλωση στην οποία προέβη δυνάμει του άρθρου 55, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ, ένα κράτος μέλος προτίθεται να κάνει χρήση της δυνατότητας να δηλώσει ότι εξαιρείται από την αρχή ne bis in idem, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, αναφέροντας ότι, για τις συγκεκριμένες αξιόποινες πράξεις, δεν δεσμεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ, η εν λόγω δήλωση είναι δυνατόν να τηρεί το άρθρο 50 και το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπει, για τον σκοπό αυτό, η ΣΕΣΣ, οι οποίες, όπως προκύπτει από την απάντηση που δόθηκε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, διασφαλίζουν τη συμβατότητα μιας τέτοιας ευχέρειας με το άρθρο 50 του Χάρτη.
- 70 Συνακόλουθα, διευκρινίζεται, προκαταρκτικώς, ότι, πέραν του ζητήματος της εμβέλειας των επίμαχων στην υπόθεση της κύριας δίκης αξιόποινων πράξεων, πρέπει να πληρούνται οι απαιτήσεις που εκτίθενται στη σκέψη 63 της παρούσας αποφάσεως. Συναφώς, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προέβη, κατά τον χρόνο κυρώσεως της ΣΕΣΣ, σε δήλωση που δημοσιεύθηκε στην Bundesgesetzblatt (Επίσημη Εφημερίδα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), αναφέροντας, σύμφωνα με το άρθρο 55, παράγραφος 2, της ΣΕΣΣ, ότι δεν δεσμεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ, μεταξύ άλλων, όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιόποινη πράξη που τυποποιείται στο άρθρο 129 του StGB.
- 71 Ως εκ τούτου, φαίνεται να θεσπίστηκαν σαφείς και ακριβείς κανόνες που παρέχουν στον πολίτη τη δυνατότητα να προβλέψει ότι τα πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν τη συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο νέων διώξεων, ακόμη και αν έχουν ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της εκδόσεως αλλοδαπής δικαστικής αποφάσεως, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 72 Συναφώς, διευκρινίζεται ότι η ύπαρξη τέτοιων κανόνων δεν μπορεί να αμφισβητηθεί για τον λόγο ότι, όπως υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, η Δημοκρατία της Αυστρίας με τις γραπτές παρατηρήσεις της, οι κανόνες αυτοί απαιτούν τη διενέργεια ερευνών που προϋποθέτουν ορισμένη νομική εξειδίκευση.
- 73 Πράγματι, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, το γεγονός ότι, αφενός, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να λάβει υπόψη, πέραν του γράμματος των σχετικών διατάξεων, τον τρόπο με τον οποίο αυτές ερμηνεύονται από τα εθνικά δικαστήρια και ότι, αφετέρου, το πρόσωπο αυτό καλείται να προσφύγει σε συμβουλές ειδικών προκειμένου να αξιολογήσει τις συνέπειες που μπορούν να προκύψουν από μια συγκεκριμένη πράξη δεν μπορεί, αυτό καθαυτό, να θέσει υπό αμφισβήτηση τον σαφή και ακριβή χαρακτήρα των κανόνων περί εξαιρέσεων από την αρχή ne bis in idem (πρβλ. απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, BV, C-570/20, EU:C:2022:348, σκέψεις 39 και 43).
- 74 Υπό το πρίσμα των προκαταρκτικών αυτών διευκρινίσεων, υπογραμμίζεται ότι οι διώξεις που κινούνται κατά παρέκκλιση από την αρχή ne bis in idem, κατ' εφαρμογήν δηλώσεως με την οποία ένα κράτος μέλος κάνει χρήση της ευχέρειας που προβλέπεται στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, μπορούν να έχουν ως μοναδικό σκοπό, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, την καταστολή των προσβολών στην ασφάλεια ή σε άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να εξακριβώσουν αν η δήλωση στην οποία προέβη το οικείο κράτος μέλος, βάσει του άρθρου 55, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ, είναι δυνατόν να ερμηνευθεί κατά τρόπον ώστε οι διώξεις που κινούνται βάσει της δηλώσεως αυτής να τηρούν τις απαιτήσεις της διατάξεως αυτής.

- 75 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί, πρώτον, ότι στο πρώτο σκέλος της προβλεπόμενης στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ εξαιρέσεως εμπίπτουν πρωτίστως αξιόποινες πράξεις όπως η κατασκοπεία, η προδοσία ή οι σοβαρές προσβολές στη λειτουργία των δημοσίων αρχών οι οποίες, ως εκ της φύσεώς τους, συνδέονται με την ασφάλεια ή με άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους.
- 76 Εντούτοις, εξ αυτού δεν προκύπτει ότι το πεδίο εφαρμογής της εξαιρέσεως αυτής περιορίζεται υποχρεωτικά σε τέτοιου είδους αξιόποινες πράξεις. Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η δίωξη για αδικήματα των οποίων τα στοιχεία της ειδικής υπόστασης δεν περιλαμβάνουν ειδικώς προσβολή της ασφάλειας ή άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του κράτους μέλους να εμπίπτουν επίσης στην ίδια εξαίρεση, όταν, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων υπό τις οποίες τελέστηκε η αξιόποινη πράξη, μπορεί να αποδειχθεί προσηκόντως ότι ο σκοπός των διώξεων για τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά αποβλέπει στην καταστολή προσβολών στην ασφάλεια ή σε άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους.
- 77 Δεύτερον, στο μέτρο που αφορούν την ασφάλεια ή άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους, οι διώξεις που κινούνται για αξιόποινη πράξη η οποία μνημονεύεται σε δήλωση με την οποία γίνεται χρήση της προβλεπόμενης στο άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ ευχέρειας πρέπει, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 55, 56, 61 και 62 της παρούσας αποφάσεως, να αφορούν πραγματικά περιστατικά τα οποία θίγουν, με ιδιαίτερη σοβαρότητα, το οικείο κράτος μέλος αυτό καθεαυτό.
- 78 Πάντως, κάθε εγκληματική οργάνωση δεν θίγει, κατ' ανάγκην και αφ' εαυτής, την ασφάλεια ή άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους. Επομένως, η αξιόποινη πράξη που συνίσταται στη συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης μπορεί να επισύρει διώξεις βάσει της εξαιρέσεως από την προβλεπόμενη στο εν λόγω άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', αρχή *ne bis in idem* μόνο για τις οργανώσεις των οποίων η εγκληματική δράση, λόγω στοιχείων που τη διακρίνουν, μπορεί να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετεί τέτοιου είδους προσβολές.
- 79 Στο πλαίσιο αυτό, τα ζητήματα που θέτει το αιτούν δικαστήριο αφορούν τη σημασία που πρέπει να αποδοθεί στο γεγονός ότι η εγκληματική οργάνωση διαπράττει αποκλειστικά εγκλήματα κατά της περιουσίας, χωρίς να επιδιώκει σκοπούς πολιτικούς, ιδεολογικούς, θρησκευτικούς ή κοσμοθεωρητικούς και χωρίς να αποβλέπει στην άσκηση επιρροής με αθέμιτα μέσα στην πολιτική, την ενημέρωση, τη δημόσια διοίκηση, τη δικαιοσύνη ή την οικονομία.
- 80 Συναφώς, πρέπει, κατ' αρχάς, να διευκρινιστεί ότι, εν πάση περιπτώσει, τα στοιχεία που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη και τα οποία αφορούν τους επιδιωκόμενους σκοπούς ή την αναγκαία επιρροή δεν αρκούν για να θεωρηθεί ότι μια εγκληματική οργάνωση θίγει οπωσδήποτε την ασφάλεια ή άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα των ζημιών που προκάλεσαν στο εν λόγω κράτος μέλος οι δραστηριότητές της.
- 81 Στη συνέχεια, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, μια εγκληματική οργάνωση που διαπράττει αποκλειστικά αδικήματα κατά της περιουσίας μπορεί να προσβάλλει την ασφάλεια ή άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα κράτους μέλους. Συναφώς, για να μπορεί να θεωρηθεί ότι η δράση της εγκληματικής οργάνωσης συνιστά τέτοιου είδους προσβολή, τα αδικήματα αυτά πρέπει, ανεξαρτήτως της πραγματικής προθέσεως της εν λόγω οργάνωσης και πέραν των προσβολών της δημοσίας τάξεως που συνεπάγεται κάθε αξιόποινη πράξη, να επηρεάζουν το ίδιο το κράτος μέλος.

- 82 Πάντως, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο, παρά την έκταση της προσβολής της περιουσίας των ζημιωθέντων, δεν προκύπτει ότι η δράση της επίμαχης στην κύρια δίκη εγκληματικής οργάνωσης είχε ως αποτέλεσμα να βλάψει την ίδια την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, οπότε οι ενέργειες αυτής της εγκληματικής οργάνωσης δεν φαίνεται να εμπίπτουν στις αξιόποινες πράξεις κατά της ασφαλείας του κράτους ή άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων του, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.
- 83 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ΣΕΣΣ, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 50 και το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στο να ερμηνεύουν τα δικαστήρια κράτους μέλους τη δήλωση στην οποία προέβη το κράτος μέλος αυτό βάσει του άρθρου 55, παράγραφος 1, της ΣΕΣΣ κατά τρόπον ώστε το εν λόγω κράτος μέλος να μη δεσμεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 54 της ΣΕΣΣ όσον αφορά το αδίκημα της συγκρότησης εγκληματικής οργάνωσης, στην περίπτωση που η εγκληματική οργάνωση στην οποία συμμετείχε ο κατηγορούμενος διέπραξε αποκλειστικά εγκλήματα κατά περιουσιακών αγαθών, εφόσον αυτού του είδους οι διώξεις αποσκοπούν, λαμβανομένης υπόψη της εγκληματικής δραστηριότητας της οργάνωσης, στην επιβολή ποινών για προσβολές στην ασφάλεια ή σε άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 84 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω μερών, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Από την εξέταση του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος του άρθρου 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συμβάσεως εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995, υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 2) Το άρθρο 55, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συμβάσεως εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 50 και το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχει την έννοια ότι:

δεν αντιτίθεται στο να ερμηνεύουν τα δικαστήρια κράτους μέλους τη δήλωση στην οποία προέβη το κράτος μέλος αυτό βάσει του άρθρου 55, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμβάσεως κατά τρόπον ώστε το εν λόγω κράτος μέλος να μη δεσμεύεται από τις διατάξεις του άρθρου 54 της Συμβάσεως όσον αφορά το αδίκημα της συγκρότησης

εγκληματικής οργάνωσης, στην περίπτωση που η εγκληματική οργάνωση στην οποία συμμετείχε ο κατηγορούμενος διέπραξε αποκλειστικά εγκλήματα κατά περιουσιακών αγαθών, εφόσον αυτού του είδους οι διώξεις αποσκοπούν, λαμβανομένης υπόψη της εγκληματικής δραστηριότητας της οργάνωσης, στην επιβολή ποινών για προσβολές στην ασφάλεια ή σε άλλα εξίσου ουσιαστικά συμφέροντα του οικείου κράτους μέλους.

(υπογραφές)